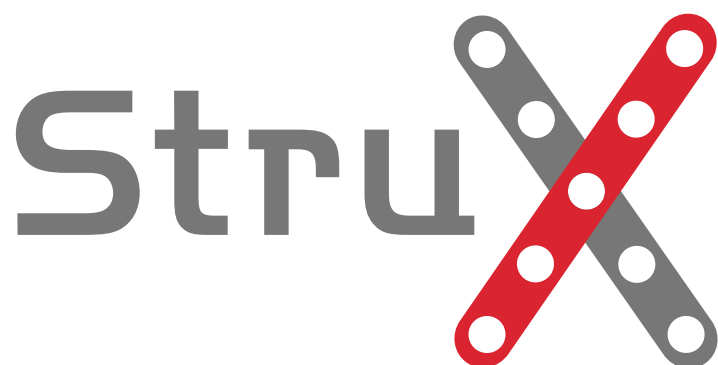

CERTIFICAAT

B-VCA

DEEL 2 VAN 3

COLOFON

Uitgeverij: Edu'Actief b.v.

0522-235235

info@edu-actief.nl

www.edu-actief.nl

Auteur: Daphne Ariaens

Inhoudelijke redactie: Jurriijn Olie van Soliede opleidingen

Titel: B-VCA - deel 2 van 3

ISBN: 97 890 3722 232 6

Omslagfoto: Shutterstock.com

© Edu'Actief b.v. 2016

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in compilatiewerken op grond van artikel 16 Auteurswet kan men zich wenden tot de Stichting PRO (www.stichting-pro.nl).

De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Door het gebruik van deze uitgave verklaart u kennis te hebben genomen van en akkoord te gaan met de specifieke productvoorwaarden en algemene voorwaarden van Edu'Actief, te vinden op www.edu-actief.nl.

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	4
Hoofdstuk 1 Wetten en deskundige bijstand	6
Hoofdstuk 2 Risico en preventie	16
Hoofdstuk 3 Werkvergunningen	26
Hoofdstuk 4 Brand- en explosiegevaar	33
Hoofdstuk 5 Gevaarlijke stoffen	53
Hoofdstuk 6 Machines en gereedschappen	66
Hoofdstuk 7 Herhaling	86
Eindopdracht en reflectie	99

VOORWOORD

Dit leer-werkboek gaat over basisveiligheid.
Het gaat over wat veilig werken is.
En hoe je zorgt dat je veilig werkt.
Veilig voor jezelf en veilig voor anderen.
Dan gebeuren er geen ongelukken!

Picto

In dit boek zie je bij sommige opdrachten een picto.
Een pictogram geeft je informatie over de opdracht.
Hierna lees je wat de picto's betekenen.

VOORBEREIDEN

Bij dit picto ga je nadenken over een opdracht.
Je denkt na over wat je straks gaat doen.
Je gaat de opdracht voorbereiden.

UITVOEREN

Bij dit picto ga je de opdracht uitvoeren.
Je gaat bijvoorbeeld iets maken.
Of je gaat iets doen.

EVALUEREN

Bij dit picto ga je evalueren.
Je controleert of je de opdracht goed hebt gedaan.
Wat ging er goed en wat ging er minder goed?
Wat vond je van de opdracht?
Wat kon je eerst niet, wat je nu wel kunt?
Wat ga je de volgende keer anders doen?

REFLECTEREN

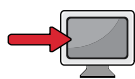
Bij dit picto ga je reflecteren.
Je denkt na over wat je hebt geleerd.

En wat dat betekent voor je toekomst.
 Wat ga je nu doen?
 Hoe gaat het verder?

IN GESPREK

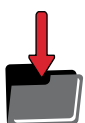
Bij dit picto ga je in gesprek.
 Om een opdracht na te bespreken kun je de StruX-kaarten gebruiken.

WEBSITE

Bij dit picto ga je iets bekijken op de website van StruX.
 Dit kan bijvoorbeeld een foto, formulier of film zijn.
 Volg deze stappen.

1. Ga naar www.strux.nl
2. Klik op de knop deelnemer.
3. Klik op 'Certificaten'.
4. Klik op de foto van dit leer-werkboek.
5. Klik op de link van de opdracht.

PORTFOLIO

Misschien werk je met een portfolio.
 In je portfolio stop je bewijsstukken.
 Als je dit picto ziet, kun je een bewijsstuk toevoegen.
 Bespreek dit met je begeleider.

Beeldwoordenboek

In dit boek staan gekleurde woorden.
 Gekleurde woorden moet je kennen.
 Het zijn belangrijke woorden.
 Deze woorden kun je opzoeken in het beeldwoordenboek.
 Ga naar beeldwoordenboek.strux.nl.

HOOFDSTUK 1

WETTEN EN DESKUNDIGE BIJSTAND

Dit hoofdstuk gaat over wetten voor het werk.
Het gaat over de regels die er gelden voor veiligheid.
En het gaat over deskundige bijstand bij het veilig werken.
Deskundigen helpen je om je werk veilig te doen.

Je werkt samen met een collega op een school.
De school is nog lang niet af. Maar de vakantie is bijna voorbij.
Dus de kinderen moeten al snel het gebouw in kunnen.
Daarom vraagt je baas of jij en je collega willen overwerken.
Maar je hebt deze maand al 5 keer overgewerkt.
En je hebt ook alle zaterdagen gewerkt. Je collega wil niet.
Hij vindt het te veel. Hij is moe.

OPDRACHT 1

Waarom vraagt je baas of jullie willen overwerken?

Schrijf een voordeel op van overwerken.

Schrijf een nadeel op van overwerken.

Waarom kan te veel overwerken gevaarlijk zijn?

Wetten

Op je werk zijn veiligheid en gezondheid belangrijk. Daarom zijn er wetten.
Deze wetten staan in de veiligheids- en gezondheidswetgeving.
Je noemt dit **V&G-wetgeving**.

OPDRACHT 2

Wat betekent V&G-wetgeving?

Over welke 2 dingen gaat de V&G-wetgeving?

Arbowet

De **Arbowet** is een belangrijk onderdeel van de V&G-wetgeving.

In de Arbowet staat wat mag en wat moet op je werk. Je noemt dit rechten en plichten.

In de Arbowet staan dus jouw rechten en plichten.

Bijvoorbeeld dat je persoonlijke beschermingsmiddelen op de juiste manier moet gebruiken.

Maar in de Arbowet staan ook de rechten en plichten van je werkgever.

Iedereen die werkt voor een werkgever moet werken volgens de Arbowet.

De Arbowet is er dus voor werknemers.

De Arbowet verplicht je werkgever om het op je werk veilig te maken.

Je werkgever moet bijvoorbeeld zorgen dat iedereen werkt volgens de V&G-wetgeving.

Daarmee maakt de wet het veiliger op je werk.

Ook moet je werkgever zorgen dat jij je prettig voelt op je werk.

Je noemt dit goede **arbeidsomstandigheden**.

OPDRACHT 3

Wat is de Arbowet?

Voor wie geldt de Arbowet?

Wat zijn arbeidsomstandigheden?

OPDRACHT 4

Schrijf 3 voorbeelden op van goede arbeidsomstandigheden.

1. _____
2. _____
3. _____

Arbeidstijden

Je **arbeidstijden** horen ook bij de V&G-wetgeving.

Arbeidstijden is een ander woord voor werktijden.

Je mag niet te lang achter elkaar werken.

Volgens de Arbeidstijdenwet mag je maximaal 12 uur per dienst werken.

En maximaal 60 uur per week.

Over een periode van 4 weken mag je gemiddeld maximaal 55 uur per week werken.

En over een periode van 16 weken gemiddeld maximaal 48 uur per week.

Ben je jonger dan 18 jaar? Dan zijn deze regels anders.

Je kunt meer lezen over de regels in de **Arbeidstijdenwet**.

Vaak werk je maar 8 uur op 1 dag. En heb je ook pauzes.

Bijvoorbeeld een koffiepauze in de ochtend en een in de middag.

En een lunchpauze tussen de middag.

Zo word je minder snel moe. En dan kun je beter werken.

Je arbeidstijden staan vaak in je contract. En anders kun je ze navragen bij je werkgever.

OPDRACHT 5

Hoelang mag je maximaal op een dag werken als je 18 jaar of ouder bent? _____

Hoeveel uur mag je maximaal in een week werken als je 18 jaar of ouder bent?

Je bent 21 jaar en je werkt 4 weken achter elkaar.

Hoeveel uur per week mag je dan gemiddeld werken?

- ☐ 48 uur
- ☐ 55 uur
- ☐ 60 uur

OPDRACHT 6

Je gaat een onderzoek doen naar de arbeidstijden op je stage.

Als je geen stage loopt, onderzoek je de arbeidstijden van je begeleider op je opleiding.

Je kunt kijken in je contract of vragen stellen aan de werkgever.

Besprek met je begeleider hoe je het onderzoek gaat doen.

Zoek het volgende uit:

- Wat zijn jouw arbeidstijden?
- Hoe vaak en hoelang heb je pauze?
- Wat zijn de afspraken als iemand langer doorwerkt op een dag (overwerk)?
- Kloppen jouw arbeidstijden met de wettelijke regels?
- Kloppen jouw pauzes met de wettelijke regels?
- Kloppen de afspraken bij overwerk met de wettelijke regels?

Maak een kort verslag van je onderzoek. Schrijf in je verslag de antwoorden op de vragen.

Milieu

De milieuwetgeving hoort ook bij de V&G-wetgeving.

In deze wet staat hoe werkgevers en werknemers het milieu schoon moeten houden.

Sommige stoffen zijn bijvoorbeeld niet goed voor het milieu.

Ruim deze stoffen op een veilige manier op!

OPDRACHT 7

Schrijf 3 wetten op die onder de V&G-wetgeving vallen.

1. _____
2. _____
3. _____

Wat staat er in de milieuwet?

Inspectie SZW

De Inspectie SZW controleert of bedrijven de Arbowet goed uitvoeren.

Inspectie betekent kijken of iets in orde is.

Als een bedrijf de Arbowet overtreedt, kan de Inspectie SZW 4 dingen doen:

1. **een eis stellen**
De Inspectie SZW zegt dan hoe het beter moet.
Ze zegt ook wanneer het klaar moet zijn.
2. **een boete geven**
Het bedrijf kan een boete krijgen.
De werknemer kan ook een boete krijgen.
3. **een proces-verbaal opmaken**
De Inspectie SZW onderzoekt wat er fout is gegaan en schrijft dat op.
4. **het werk stilleggen**
Het werk moet dan meteen stoppen.
Het werk mag pas weer beginnen als de Inspectie SZW dat goed vindt.

De Inspectie SZW mag werknemers ook vragen naar geldige legitimatie.
Je moet dan bijvoorbeeld je paspoort laten zien.

OPDRACHT 8

Wat doet de Inspectie SZW?

Welke 4 dingen kan de Inspectie SZW doen als een bedrijf de wet overtreedt?

1.

2.

3.

4.

CE-keurmerk

De **Europese Unie (EU)** heeft ook regels voor de veiligheid op het werk.

Nederland hoort bij de Europese Unie.

Daarom gelden deze regels ook in Nederland.

De Europese regels gaan over de veiligheid van arbeidsmiddelen.

Arbeidsmiddelen die volgens die regels zijn gemaakt, krijgen een CE-keurmerk.

Je noemt dit ook wel CE-markering.

Gebruik geen arbeidsmiddelen zonder het CE-keur.

OPDRACHT 9

Waarover gaan de veiligheidsregels van de Europese Unie?

Wat is een CE-keurmerk?

Mag je een arbeidsmiddel zonder een CE-keurmerk gebruiken? **ja/nee**

OPDRACHT 1

In welke wetgeving staan de wetten over veiligheid op je werk?

- ☐ in de V&M-wetgeving
- ☐ in de V&G-wetgeving
- ☐ in de V&W-wetgeving

Wie moet(en) zich aan de Arbowet houden?

- ☐ alleen de werkgever
- ☐ alleen de werknemers
- ☐ de werkgever en de werknemers

Hoe noem je dingen die je mag doen?

- ☐ rechten
- ☐ plichten
- ☐ risico's

In welke wetgeving staat hoe je gevaarlijke stoffen veilig moet opruimen?

- ☐ in de arbeidstijdenwetgeving
- ☐ in de milieuwetgeving
- ☐ in de gevaarlijke-stoffenwetgeving

Welk keurmerk krijgen goedgekeurde arbeidsmiddelen van de Europese Unie?

- ☐ het EU-keurmerk
- ☐ het AM-keurmerk
- ☐ het CE-keurmerk

Wie moeten werken volgens de algemene veiligheidsregels?

- ☐ alleen werknemers die speciaal werk doen
- ☐ alleen werknemers die algemeen werk doen
- ☐ alle werknemers aanwezig op het bedrijf

Deskundigen

Er zijn werkzaamheden waarvoor je speciale dingen moet weten of kunnen.

Vaak moet je hiervoor een speciale opleiding hebben.

Mensen die deze werkzaamheden doen noem je **deskundigen**.

Elk bedrijf moet deskundigen op het gebied van veiligheid hebben. Dit zijn bijvoorbeeld:

- **preventieadviseurs**
- **bedrijfshulpverleners** (bhv'ers)
- **EHBO'ers**
- bedrijfsarts.

Heb jij iemand nodig met speciale kennis over veiligheid?

Vraag dan aan je leidinggevende bij wie je moet zijn.

Sommige bedrijven hebben geen veiligheidsdeskundigen binnen het bedrijf.

Deze bedrijven huren dan veiligheidsdeskundigen in van buiten het bedrijf.

Je noemt dit externe deskundige bijstand.

OPDRACHT 1 1

Wanneer noem je iemand een deskundige?

- ☐ wanneer iemand speciale dingen weet of kan
- ☐ wanneer iemand al 3 jaar voor hetzelfde bedrijf werkt
- ☐ wanneer iemand gelijk na de middelbare school begint met werken

Preventie

Grote bedrijven hebben een speciale dienst om gevaar te voorkomen.

Je noemt dit een interne **preventiedienst**.

De preventiedienst bestaat uit 1 of meer mensen van het bedrijf.

Zij heten preventieadviseurs.

Preventieadviseurs kijken welke gevaren er op je werk zijn.

En hoe groot deze gevaren zijn.

Daarna kijken ze wat ze tegen de gevaren kunnen doen.

Het bedrijf waar je werkt, moet een preventiedienst hebben.

Heeft het bedrijf geen preventiedienst?

Dan moet je werkgever een preventiedienst van buiten het bedrijf inhuren.

Je noemt dit een externe preventiedienst.

OPDRACHT 1 2

Wat is een externe preventiedienst?

Wat doet een preventieadviseur?

Is een preventiedienst verplicht voor een bedrijf? **ja/nee**

Wie moet zorgen voor een preventiedienst op je werk?

- ☐ de arbeidsinspectie
- ☐ de overheid
- ☐ je werkgever

Noodsituaties

Voor noodsituaties zijn er in het bedrijf 1 of meer bhv'ers, bedrijfshulpverleners.

Bedrijfshulpverleners zijn gewone werknemers zoals jij. Maar ze hebben ook een opleiding gehad om te handelen in noodsituaties.

Bedrijfshulpverleners zorgen bijvoorbeeld dat iedereen veilig buiten komt bij een **evacuatie**.

Sommige bedrijven hebben ook EHBO'ers in dienst.

EHBO betekent Eerste Hulp Bij Ongelukken.

EHBO'ers kunnen slachtoffers met verwondingen helpen.

Zij hebben daar een speciale opleiding voor gedaan.

OPDRACHT 1 3

Wat is een bhv'er? _____

Wanneer heb je een bhv'er nodig?

- ☐ als er een noodsituatie is op je werk
- ☐ als er een machine stukgaat op je werk
- ☐ als jij je niet lekker voelt op je werk

Wat doet een EHBO'er?

- ☐ Een EHBO'er helpt iemand die gewond is.
- ☐ Een EHBO'er controleert of iedereen een veiligheidshelm draagt.
- ☐ Een EHBO'er controleert elk jaar of iedereen gezond is.

Gezondheid

Doe je werk dat misschien niet goed is voor je gezondheid?

Vraag je werkgever dan om een gezondheidsonderzoek.

Bij een gezondheidsonderzoek word je helemaal onderzocht. Dit doet een bedrijfsarts.

Want de bedrijfsarts is een deskundige op het gebied van gezondheid op het werk.

Een gezondheidsonderzoek doe je regelmatig. Bijvoorbeeld 1 keer per jaar.

Zo zie je het als er iets aan je gezondheid verandert.

OPDRACHT 14

Wat is een periodiek gezondheidsonderzoek?

Wie mag op jouw werk een periodiek gezondheidsonderzoek bij jou doen?

- ☐ de preventiemedewerker
- ☐ de bedrijfsarts
- ☐ de bedrijfshulpverlener

KEUZE-OPDRACHT 15

Kies of overleg welke opdracht jij doet.

- Wil je uitzoeken wie veiligheidsdeskundigen zijn? Kies dan opdracht 15a.
- Wil je een interview houden? Kies dan opdracht 15b.

OPDRACHT 15A

Zoek uit wie de veiligheidsdeskundigen zijn op jouw stageplek of op je opleiding.

Je zoekt uit:

- wie er in de preventiedienst zitten
- wat de preventiedienst doet
- wie de bedrijfshulpverleners zijn
- wat de bedrijfshulpverleners doen
- wie er een EHBO-diploma hebben op jouw stageplek
- wat de EHBO'ers doen
- wie de bedrijfsarts is
- wat de bedrijfsarts doet.

Maak een overzicht van de veiligheidsdeskundigen op jouw stageplek of opleiding.

Laat dit overzicht aan de groep zien. Vertel de groep erover.

OPDRACHT 15B

Je gaat je begeleider op school of op je stage interviewen.

Het interview gaat over welke regels er gelden op je stage of op je opleiding volgens de V&G-wetgeving.

Bedenk welke vragen je wilt stellen. Bijvoorbeeld welke wetten er gelden.

Denk aan arbeidstijden, arbeidsomstandigheden en milieu.

En of je begeleider voorbeelden kan geven van regels waaraan je je moet houden.

Maak een afspraak voor het interview.

Maak een verslag van je interview. Vertel de groep erover.

Dit hoofdstuk ging over:

- de veiligheids- en gezondheidswetgeving
- de Arbowet
- de Arbeidstijdenwet
- milieuwetgeving
- de Inspectie SZW
- deskundigen op het gebied van veiligheid.